DOMSTOLENS DOM
2. december 1997 *

I sag C-336/94,

angående en anmodning, som Sozialgericht Hamburg (Tyskland) i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Eftalia Dafeki

mod

Landesversicherungsanstalt Württemberg,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EF-traktatens artikel 48 og 51 med hensyn til bestemmelser i den tyske lovgivning, hvorefter personregisterudskrifter har forskellig bevisværdi afhængigt af, om de er udstedt af nationale eller udenlandske myndigheder,

har

DOMSTOLEN

sammensat af formanden for Fjerde og Sjette Afdeling, H. Ragnemalm, som fungerende præsident, og dommerne G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, J. L. Murray, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann (refererende dommer) og L. Sevón,

* Processprog: tysk.

generaladvokat: A. La Pergola
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Eftalia Dafeki ved advokat Johann S. Politis, Athen

— den tyske regering ved afdelingschef Ernst Röder og ekspeditionssekretær Bernd Kloke, begge Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtigede

— den græske regering ved konsulent hos statens advokat Panagiotis Kamarineas, fuldmægtig hos statens advokat Kyriaki Grigoriou og kommitteret Ioanna Galani-Maragkoudaki, Sekretariatet for EF-ret, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Jörn Sack, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 22. oktober 1996 er afgivet mundtlige indlæg af Eftalia Dafeki ved advokat Johann S. Politis, af Landesversicherungsanstalt Württemberg ved kontorchef Eberhard Graner, af den tyske regering ved fuldmægtig Sabine Maass, Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtiget, af den græske regering ved konsulent hos statens advokat Fokion Georgakopoulos, som befuldmægtiget, og Ioanna Galani-Maragkoudaki og af Kommissionen ved Jörn Sack,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 3. december 1996,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 12. september 1994, indgået til Domstolen den 28. december 1994, har Sozialgericht Hamburg i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af EF-traktatens artikel 48 og 51 med hensyn til bestemmelser i den tyske lovgivning, hvorefter personregisterudskrifter har forskellig bevisværdi afhængigt af, om de er udstedt af nationale eller udenlandske myndigheder.

2 Spørgsmålet er rejst under en sag anlagt af Eftalia Dafeki mod Landesversicherungsanstalt Württemberg (tysk pensionskasse, herefter »pensionskassen«).

3 Eftalia Dafeki er født i Grækenland og er græsk statsborger. Hun har siden maj 1966 arbejdet i Forbundsrepublikken Tyskland. I de officielle dokumenter vedrørende E. Dafeki var som fødselsdato angivet den 3. december 1933. Den 4. april 1986 afsagde retten i Trikala, der i denne forbindelse var beklædt af en enkelt dommer, dom, hvorved fødselsdatoen blev berigtiget i overensstemmelse med den fremgangsmåde, der anvendes, når arkiver og personregisterbøger er gået til grunde. Det fremgår herefter af personregistret og de officielle dokumenter vedrørende E. Dafeki, at hun er født den 20. februar 1929. Der blev på grundlag heraf udstedt en ny fødselsattest til E. Dafeki.

4 Den 19. december 1988 fremsatte E. Dafeki over for pensionskassen begæring om den førtidige alderspension, som gælder for kvinder, der er fyldt 60 år. Hun fremlagde i denne forbindelse den nye fødselsattest, som var udstedt af de kompetente græske myndigheder, og efter anmodning fra pensionskassen den afsagte dom. Selv

om de øvrige forudsætninger for tildeling af alderspension var opfyldt, afslog pensionskassen begæringen, idet den lagde den oprindelige fødselsdato til grund. E. Dafeki indgav en administrativ klage, som blev afslået, og hun anlagde herefter sag ved Sozialgericht Hamburg.

5 Det bestemmes i § 66 i den tyske Personenstandsgesetz (»folkeregisterlov«), at personregisterudskrifter har samme beviskraft som personregisterbøger. Ifølge lovens § 60, stk. 1, er disse bøger, når de føres korrekt, som udgangspunkt bevis for ægteskabsindgåelse, fødsel og de herom nærmere indførte oplysninger. Der kan imidlertid føres bevis for, at oplysningerne ikke er korrekte. Efter Bundessozialgericht's praksis og opfattelsen i teorien finder § 66 i Personenstandsgesetz imidlertid kun anvendelse på tyske og ikke på udenlandske dokumenter, heller ikke dokumenter vedrørende senere berigtigelser. For personregisterudskrifter, der er udfærdiget i et andet land, gælder der således ikke en rigtighedsformodning, og den ret, der behandler sagen, vurderer derfor de fremlagte dokumenter efter en fri bevisbedømmelse. I denne forbindelse skal retten bl.a. anvende en regel, der er udviklet i retspraksis, og som indebærer, at der i tilfælde af en konflikt mellem flere på hinanden følgende dokumenter er formodning for, at det dokument, der tidsmæssigt ligger tættest på begivenheden, er korrekt — og det vil i dette tilfælde sige den første fødselsattest — såfremt der ikke på anden måde kan føres fornødent bevis.

6 Sozialgericht Hamburg er imidlertid i tvivl om, hvorvidt anvendelsen af princippet om fri bevisbedømmelse med hensyn til personregisterudskrifters beviskraft er forenelig med fællesskabsretten, navnlig traktatens artikel 48 og 51, idet der kan være tale om indirekte forskelsbehandling på grundlag af nationalitet. Hvis E. Dafeki havde fremlagt dokumenter fra det tyske personregister, ville den berigtigede fødselsdato uden videre være lagt til grund.

7 Sozialgericht Hamburg har på denne baggrund besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende spørgsmål:

»Er de tyske socialsikringsinstitutioner og domstole efter fællesskabsretten bundet af udenlandske personregisterudskrifter og udenlandske retsafgørelser, hvorved persondata fastslås eller berigtiges, i sager vedrørende sociale ydelser, og i hvilket omfang?«

8 Med spørgsmålet ønsker den forelæggende ret i det væsentlige oplyst, om traktatens artikel 48 indebærer, at socialsikringsinstitutionerne og domstolene i en medlemsstat i sager vedrørende sociale ydelser til en vandrende arbejdstager, der er EF-statsborger, er forpligtet til at anerkende personregisterudskrifter og lignende dokumenter, der er udstedt af de kompetente myndigheder i de øvrige medlemsstater.

9 Det bemærkes indledningsvis, at arbejdskraftens frie bevægelighed i henhold til traktatens artikel 48, stk. 2, forudsætter afskaffelse af enhver i nationaliteten begrundet forskelsbehandling af medlemsstaternes arbejdstagere, for så vidt angår beskæftigelse, aflønning og øvrige arbejdsvilkår.

10 E. Dafeki, der er statsborger i en medlemsstat, og som har haft lønnet beskæftigelse i en anden medlemsstat, hvor hun på grundlag af denne beskæftigelse har anmodet om tildeling af en alderspension, befinder sig i en situation, der falder inden for bestemmelsens anvendelsesområde.

11 Det bemærkes i denne forbindelse, at arbejdstagere for at kunne påberåbe sig, at de har ret til en social ydelse, fordi de har gjort brug af den frie bevægelighed, der er sikret ved traktaten, nødvendigvis skal kunne dokumentere visse oplysninger, som findes i personregistrene.

12 Det fremgår af bestemmelserne i tysk ret, således som den forelæggende ret har redegjort for disse, at personregisterudskrifter, der er udstedt af de kompetente myndigheder i en anden medlemsstat, har en ringere bevisværdi end udskrifter, som er udstedt af de tyske myndigheder.

13 Selv om bestemmelserne finder anvendelse uden hensyn til arbejdstagerens nationalitet, rammer de således i praksis arbejdstagere, der er statsborgere i andre medlemsstater.

14 Den tyske regering har imidlertid anført, at der findes betydelige forskelle mellem medlemsstaterne med hensyn til bestemmelserne om personregistrering og ændringer i registrene, idet de faktiske forhold og de retlige motiver, der ligger til grund for lovgivers valg, er forskellige. Navnlig er bestemmelserne om, hvorledes bestemte kendsgerninger fastslås, ikke identiske i Den Hellenske Republik og i Forbundsrepublikken Tyskland. I Den Hellenske Republik er det f.eks. ikke ualmindeligt, at fødselsdatoen ændres af en enkeltmandsdomstol, og hertil kræves alene vidneudsagn fra to vidner. Mange græske vandrende arbejdstagere har benyttet sig af denne mulighed. Det kompetente tyske organ har i hundredvis af tilfælde fastslået, at den fødselsdato, der blev angivet i forbindelse med påbegyndelsen af den erhvervsmæssige virksomhed, afviger væsentligt fra den dato, der angives i forbindelse med en begæring om tildeling af en pension. Ændringerne sker normalt til arbejdstagerens fordel.

15 Kommissionen har ligeledes henvist til, at reglerne om personregistrering er meget forskellige i medlemsstaterne, idet den meget forskelligartede kulturelle baggrund og udefrakommende begivenheder som krige og afståelse af landområder i høj grad har haft indflydelse på de respektive systemer. Man kan derfor vanskeligt gå ud fra, at de retlige og faktiske forhold er de samme eller kan sidestilles. Der er ikke

truffet fælles foranstaltninger på fællesskabsplan. I øvrigt har Fællesskabet ikke generelt kompetence til at fastsætte regler om personregistrering og spørgsmål vedrørende beviskraften af personregisterudskrifter. Kommissionen er derfor af den opfattelse, at fællesskabsretten på det nuværende udviklingstrin ikke er til hinder for den praksis, der følges i Tyskland.

16 I denne forbindelse må der tages hensyn til, at der i de nationale retsordener findes betydelige forskelle med hensyn til betingelserne for at opnå en afgørelse om berigtigelse af en fødselsdato og fremgangsmåden herfor, og at medlemsstaterne endnu ikke har harmoniseret dette område eller tilvejebragt en ordning med gensidig anerkendelse af afgørelser svarende til den ordning, der gælder med hensyn til afgørelser, som er omfattet af konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EFT 1978 L 304, s. 17).

17 Muligheden for med held at anfægte rigtigheden af en personregisterudskrift som den i hovedsagen omhandlede afhænger i høj grad af den fremgangsmåde, der er foreskrevet, og de betingelser, som skulle være opfyldt, for at en fødselsattest har kunnet ændres, og disse betingelser kan variere væsentligt fra den ene medlemsstat til den anden.

18 De administrative myndigheder og domstolene i en medlemsstat er under disse omstændigheder ikke efter fællesskabsretten forpligtet til at anerkende, at efterfølgende berigtigelser af personregisterudskrifter, som er foretaget af de kompetente myndigheder i den pågældende stat, skal sidestilles med berigtigelser foretaget af de kompetente myndigheder i en anden medlemsstat.

19 Det bemærkes imidlertid, at de rettigheder, der følger af arbejdskraftens frie bevægelighed, ikke kan udøves, medmindre der fremlægges dokumenter vedrørende den pågældende persons forhold, og sådanne dokumenter udstedes normalt af arbejdstagerens oprindelsesstat. De administrative myndigheder og domstolene i

en medlemsstat er derfor forpligtet til at anerkende personregisterudskrifter og lignende dokumenter, der er udstedt af de kompetente myndigheder i de øvrige medlemsstater, medmindre der på grund af de konkrete forhold i den enkelte sag er alvorlig tvivl om rigtigheden heraf.

20 En berigtigelse, der er foretaget af en domstol i en anden medlemsstat, kan derfor ikke lades ude af betragtning med den begrundelse, at der findes en national regel, hvorefter der i tilfælde af en konflikt mellem flere på hinanden følgende dokumenter generelt og abstrakt er en formodning for, at det dokument, der tidsmæssigt ligger tættest på begivenheden, er korrekt, såfremt der ikke på anden måde kan føres fornødent bevis.

21 Det præjudicielle spørgsmål skal derfor besvares således, at socialsikringsinstitutionerne og domstolene i en medlemsstat i sager vedrørende sociale ydelser til en vandrende arbejdstager, der er EF-statsborger, er forpligtet til at anerkende personregisterudskrifter og lignende dokumenter, der er udstedt af de kompetente myndigheder i de øvrige medlemsstater, medmindre der på grund af de konkrete forhold i den enkelte sag er alvorlig tvivl om rigtigheden heraf.

Sagens omkostninger

22 De udgifter, der er afholdt af den tyske og den græske regering samt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Sozialgericht Hamburg ved kendelse af 12. september 1994, for ret:

Socialsikringsinstitutionerne og domstolene i en medlemsstat er i sager vedrørende sociale ydelser til en vandrende arbejdstager, der er EF-statsborger, forpligtet til at anerkende personregisterudskrifter og lignende dokumenter, der er udstedt af de kompetente myndigheder i de øvrige medlemsstater, medmindre der på grund af de konkrete forhold i den enkelte sag er alvorlig tvivl om rigtigheden heraf.

Ragnemalm Mancini Moitinho de Almeida

Murray Edward Puissochet Hirsch

Jann Sevón

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 2. december 1997.

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias

Justitssekretær Præsident